

BØRNS LEG PÅ LETTERE FORURENET JORD

TIL MEDARBEJDERE I DAGINSTITUTIONER OG DAGPLEJE

JORDEN I KØBENHAVN ER FORURENET

– MEN IKKE MERE END, AT VI SELV KAN TAGE HÅND OM DET

At rode i jord stimulerer børns nysgerrighed og fantasi. Men børn – især de helt små – er særligt følsomme over for forurening. Og der er grund til forsigtighed i en storby som København, hvor jordoverfladen mange steder er lettere forurenet.

Derfor har Københavns Kommunes Miljøkontrol gennem de seneste år undersøgt alle 860 børneinstitutioner samt de offentlige legepladser i kommunen for jordforurening.

På ca. 180 daginstitutioner var jorden ren. Godt 230 steder blev jorden skiftet ud. På ca. 450 institutioner er jordforureningen målt til at være på et så lavt niveau, at vi kan tage vare på børnene med nogle få, enkle råd.

I denne brochure kan du læse de anbefalinger, embedslægerne, de kommunale børnelæger og Miljøkontrollen har fastlagt for børns leg på lettere forurenet jord. Du kan også få svar på nogle af de spørgsmål, vi typisk møder, når vi besøger daginstitutioner og dagplejere.

Ønsker du flere informationer, så klik ind på www.kk.dk/boernogjord. Her kan du også finde oplysninger om jordforureningen på netop din institution og på de offentlige legepladser, hvor I færdes.

Du er også meget velkommen til at kontakte os direkte, hvis du vil vide mere.

God læselyst

Miljøkontrollen

FIRE ENKLE RÅD I HVERDAGEN

Sammen med embedslægerne og de kommunale børnelæger har Miljøkontrollen fastlagt fire råd for børns udendørs leg i daginstitutioner med lettere forurenet jord.

De fire råd gælder alle børn og voksne, der færdes udendørs.

1. Vask hænderne hver gang, I har været ude at lege.

Vask altid hænder inden måltiderne. Er I på tur så brug gerne en våd engangsklud eller en vådserviet til at få hænderne fri for snavs.

2. Tør skoene af for jord og sand.

3. Skift sko, når I går indenfor.

4. Hvis I dyrker grøntsager med børnene, så dyrk i ren jord.

Da jorden er lettere forurenet, anbefaler vi, at legepladsen hen ad vejen indrettes, så især de mindste børn undgår direkte kontakt med jorden.

Route

67

INDRETNING AF DEN GODE UDENDØRS LEGEPLADS

Når et jordareal er lettere forurenet, anbefaler vi, at legepladsen hen ad vejen indrettes, så især de mindste børn undgår direkte kontakt med jorden.

Det kan ske ved at beplante, tilså eller dække jorden til fx med flis. Måske kan der anlægges en lille labyrint med fliser, flis eller grus. Eller de større børn kan få glæde af en rulleskøjtebane af asfalt.

Planlægger I en naturlegeplads med jordvolde, buske og små gemmesteder, så anvend altid ren jord.

I kan selv bedst vurdere behovet for en anden indretning af legepladsen. Har I planer om større ændringer, så kontakt os gerne for at få rådgivning, inden I går i gang.

Anbefalinger for daginstitutioner med lettere forurenede jordarealer

- Læg ren jord på områder, hvor børnene leger direkte på jorden
- Læg fast belægning som fx fliser, eller tilplant med græs eller bunddække på steder, hvor der i dag er bar jord
- Læg fast bund i sandkassen
- Kontakt gerne Miljøkontrollen for at få rådgivning, hvis I tænker på at lægge legepladsen om.

SPØRGSMÅL OG SVAR

Miljøkontrollen har besøgt 860 daginstitutioner i kommunen for at tage jordprøver. Vi er blevet stillet mange spørgsmål undervejs. Nogle af de svar, vi har givet, kan du se her. Har du selv noget på hjerte, så besøg www.kk.dk/boernogjord eller kontakt os gerne. Du finder adressen på folderens bagside.

1. Hvor farligt er det at lege på lettere forurenet jord?

Udtrykket 'lettere forurenet' betyder, at der er grund til forsigtighed, men at jordforureningen er inden for et interval, der ikke gør det nødvendigt at udskifte jorden. Hvis du overholder de fire råd i denne brochure, er det ikke farligere end at bo og leve i København i almindelighed.

2. Hvilke stoffer er jorden forurenet med?

Tjærestoffer, der næsten ikke nedbrydes, samt bly og andre tungmetaller, der ikke nedbrydes.

3. Hvem har fastsat niveauerne for forurenet jord?

Det har Miljøstyrelsen. Du kan læse mere om forureningsniveauerne for bly og tjære på vores hjemmeside www.kk.dk/boernogjord.

4. Hvad er symptomerne på bly- og tjæreforgiftning?

Umiddelbart er der ingen symptomer. I lettere forurenet jord er der tale om meget små koncentrationer og derfor svag påvirkning.

Vi råder dog til forsigtighed, fordi udenlandske undersøgelser med udgangspunkt i påvirkning af større mængder over længere tid har påvist en sammenhæng mellem forhøjet blyindhold i blodet og koncentrations-, sprog- og indlæringsvanskeligheder. Tjærestoffer som benz(a)pyren kan give udslæt og kan være kræftfremkaldende.

5. Kan vi spise frugt og grønt fra vores legeplads?

Ja, det kan I sagtens – men sørg for at skylle al jord af frugt og grønt og skræl rodfrugterne. Er børnene med til at dyrke grøntsager, så dyrk altid i ren jord. Byg evt. nye højbede med ren jord.

6. Hvorfor er det ikke alle steder, at jorden er skiftet ud?

Vi har udskiftet jorden godt 230 steder. De øvrige steder er det ikke nødvendigt i forhold til de forureningsniveauer, Miljøstyrelsen har fastlagt.

Miljøkontrollen har analyseret jorden i alle daginstitutioner og legepladser i kommunen. I 450 dagsinstitutioner er niveauet målt til at befinde sig i det såkaldte 'rådgivningsinterval' – det vil sige, at vi kan leve med forureningen med de råd, du kan læse i denne brochure.

I en storby som København vil jorden mange steder typisk være lettere forurenet. Det afgørende er, at vi er bevidst om det i dagligdagen og beskytter børnene med de få råd i denne brochure.

7. Hvad bør vi selv gøre for at sikre legepladsen?

Jo mindre børnene leger direkte på forurenet jord, jo bedre. Arbejd derfor på – hen ad vejen – at lægge ren jord på eller at mindske antallet af steder, hvor børnene kommer i direkte kontakt med forurenet jord.

Læg fast belægning fx fliser, hvor der er bar jord. Så græs, plant bunddække eller læg flis, hvor det er muligt. Læg fast bund i sandkassen.

8. Pædagogerne kan jo gå et helt arbejdsliv på en forurenede legeplads. Hvor udsatte er de voksne?

Det er især mindre børn, der er særligt følsomme over for forurening, fordi de ikke er udvoksede. Små børn får jord i munden, og børn bliver jo snavsede ved at lege ude.

Voksnes risiko svarer til den, der generelt gælder ved at bo i en storby.

9. Skal voksne også skifte sko efter at have været ude?

Ja, for at undgå at slæbe forurenede jord med indenfor. Men det er også vigtigt at foregå med et godt eksempel.

10. Vi har netop fået jorden udskiftet – hvor mange år går der, før jorden igen er så forurenede, at det er nødvendigt at gøre det igen?

Der er ikke noget, der tyder på, at jorden bliver mere forurenede, da luftforureningen bliver stadig mindre i København. Med fjernvarme undgår vi svovl, sod og tjærestoffer fra fyr og kakkelovne, og den blyfri benzin betyder, at jorden ikke forurenes med bly.

11. Hvordan kan vi vide, om jorden på de offentlige legepladser er i orden?

Miljøkontrollen har gennemført analyser af jorden på alle offentlige legepladser. Nogle steder har det ført til, at jorden er udskiftet. De steder, hvor det ikke har været nødvendigt, er det vigtigt at overholde de samme regler, som vi anbefaler med hensyn til lettere forurenede jord i daginstitutionerne.

Du kan få information om hver enkelt legeplads på vores hjemmeside www.kk.dk/boernogjord. Eller du kan ringe til os og få nærmere besked.

VIL DU VIDE MERE

Analyse af alle daginstitutioner og offentlige legepladser

Miljøkontrollen har undersøgt jorden på udendørsarealerne ved alle 860 daginstitutioner samt de offentlige legepladser i Københavns Kommune.

Du kan se analyserne på Miljøkontrollens hjemmeside. Klik ind på www.kk.dk/boernogjord.

Har du spørgsmål om jordforureningen og de råd, vi giver i denne brochure, så kontakt os gerne. Hjemmesiden www.kk.dk er et godt sted at starte. Du kan også ringe direkte til os – se bagsiden.

Miljøkontrollen

Miljøkontrollen er den myndighed i Københavns Kommune, der har ansvaret for blandt andet at afhjælpe gener fra jordforurening. Det er også Miljøkontrollen, der rådgiver medarbejdere i daginstitutioner og dagpleje om forholdsregler over for forurenede jord.

Miljøkontrollen kan kontaktes på e-mail miljoe@tmf.kk.dk eller tlf. 33 66 58 00.

Embedslægerne og de kommunale børnelæger

Embedslægerne og de kommunale børnelæger rådgiver kommunen om sundhedsmæssige forhold bl.a. i relation til miljøet.

Embedslægerne kan kontaktes på tlf. 72 22 74 75 og de kommunale børnelæger på tlf. 33 66 45 90.

Redaktion:

Miljøkontrollen og

Burson-Marsteller.

Layout: Kresten Ivar.

Fotos: Birgitte Røddik.

Illustrationer: Claes Movin.

Februar 2006.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Teknik- og Miljøforvaltningen
Miljøkontrollen

Kalvebod Brygge 45
Postboks 259
DK-1502 København V
Tlf. 33 66 58 00
Fax 33 66 71 33
miljoe@tmf.kk.dk
www.miljoe.kk.dk

Åbningstider

Mandag-torsdag: Kl. 8.15 - 15.45

Fredag: Kl. 8.15 - 15.15